

Roll No.....

Signature of Invigilator

Paper Code

BC-202

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination May-June-2023
एक वर्षीय सहायक पाठ्यक्रम, द्वितीयसत्रम्
संस्कृत व्याकरण, द्वितीय
संस्कृतव्याकरणम् (ख)

समय : होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः 70

निर्देश : अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड-क)

(प्रथमावृत्तितः)

1. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदच्छेदविभक्तिवचनज्ञापनम् (2 x5 =10)
 - (1) इदमोऽन्वादेशेऽशनुदात्तस्तृतीयादौ (2) अध्ययनेतोऽविप्रकृष्टाख्यानाम्।
 - (3) संज्ञायां कन्थोशीनरेषु। (4) परवल्लिङ्ग द्वन्द्वत्पुरुषयोः।
 - (5) मान्बधदान्शान्भ्यो दीर्घश्चाभ्यासस्य। (6) सुखादिभ्यः कर्त्तृ वेदनायाम्।
 - (7) इजादेश्च गुरुमतोऽनृच्छः।
2. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां समास ज्ञापनम् (5 x5 =25)
 - (1) उपलोपक्रमं तदाद्याचिख्यासायाम्।
 - (2) धातोः कर्मणः समानकर्तृकादिच्छायां वा।
 - (3) लोहितादिडाज्भ्यः क्यष्। (4) कास्प्रत्ययादाममन्त्रे लिटि।
 - (5) हेमन्तशिशिरावहोरात्रे च च्छन्दसि। (6) सभा राजाऽमनुष्य पूर्वा।
 - (7) क्षुद्रजन्तवः।

3. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानामर्थोदहारणे ज्ञापनीये। (3 x5 =15)
- (1) अध्ययनतो ऽ विप्रकृष्टाख्यानाम्। (2) न दधिपयआदीनि।
- (3) अर्धर्चाः पुंसि च। (4) लिट्यन्यतरस्याम्।
- (5) गुप्तिज्जिद्भ्यः सन्। (6) लोहितादिडाज्भ्यः क्यष्।
- (7) नित्यं कौटिल्ये गतौ।

4. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु चतुर्णां साधनम् (सिद्धिः) (5 x4 =20)
- (1) चङ्क्रम्यते। (2) मीमांसते। (3) निजेगिल्यते।
- (4) द्विरात्रः। (5) अघसत्। (6) पापच्यते।
- (7) कर्तव्यम्।

(खण्ड-ख)

(धातुपाठत)

धातुरूपाणां वाक्येषु प्रयोगः कर्तव्यः।

1. पृष्ठेषु चतुर्थ धातुषु द्वयोरग्रे दश दश धातुलेखनम्। (5 x2 =10)
- (1) पठामि, बभूव। (2) हसामः, हसानि। (3) वद, पच।
- (4) पश्यतु, अगच्छत्। (5) नमामि, तिष्ठ
2. पृष्ठेषु पञ्चानां शब्दानां वाक्य प्रयोगः (1 x5 =5)
- (1) हे हरे (2) रामाय (3) गुरुः
- (4) गवाम् (5) कर्ता (6) पितुः
- (7) राज्ञा

-----X-----